

בית מרן

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

תזכורת!!!
יש להבין
עידונו תבשילין
ביום חמישי וחמשת
ערב עשירי של פסח

ערש"ק חג הפסח
י"ד ניסן תשע"ט
פרשת השבוע: והיה היום
טפטטיו: בעת ההיא (יהושע ה')
סוף אכילת חמץ: 9:59
סוף ביעור חמץ: 11:19

עלון מס' 207

רבינו תם	צאת השבת	הדלקת נרות שבת	העיר
20:37	19:47	18:55	ירושלים
20:34	19:45	18:53	תל אביב
20:36	19:47	18:55	חיפה
20:34	19:46	18:54	באר שבע

שיעורו השבועי
של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בביה"ד העליון
הגאון הגדול **רבי יצחק יוסף שליט"א**
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

הרב המקדים: הגאון הגדול רבי **אברהם יוסף שליט"א**
רב העיר חולון

נערך ע"י: הרה"ג רבי **יצחק לוי שליט"א**
רבה הראשי של העיר נשר | חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

השבוע
זכות עלון
"בית מרן" מוקדש ל:

- אורי מרדכי בן דניאלה**
ביאות והצלחה
- דניאלה בת גוליה**
ביאות אריסטו ימים

כל הכנסות שמת עלון בית מרן יוקדשו עבור הביטוח הלאומי ולימודים או להגדלת תשלומי פיקודonal
חייגו: *5290

יש לך שאלה
בהלכות פסח?
רבינו 'בית מרן' כאן בשבילך
בכל שאלה!

5293 *שלוחה 1

- תוכן העניינים:**
- עמ' 4-1 השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
  - עמ' 5 עניני חג הפסח**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
  - עמ' 6 הלכות חול המועד**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
  - עמ' 7 לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
  - עמ' 7 אתגרים בחינוך**
הרב אברהם ברזילאי שליט"א

הלכות פסח

לנוח לפני החג. כשרות מאכלי חלב לפסח. פלג המנחה בכל השנה ובפסח. מתי חוששים לרבינו תם. להקפיד על כשרות טובה. רוב יין. מעין שבע בליל פסח הקו של מרן זיע"א להחזיר עטרה ליושנה

מותר", וכך פסק מרן השלחן ערוך בהלכות עבודה זרה (סי' קמב סעיף ז). וטענת המחמירים היא, שדין "זה וזה גורם מותר" הוא מדין ביטול, והלא חמץ בפסח אפילו באלף לא בטיל, אולם להקת אחרונים - ומהם רבי שלמה קלוגר (בשו"ת שנות חיים דפ"ע"א תשובה ש) - כתבו בפשטות, שמוותר לשתות בפסח חלב מבהמה שאכלה חמץ. בזמננו הבעיה הזאת לא קיימת, כיון שמפסיקים להאכיל חמץ את הפרות כמה ימים קודם הפסח, וכל שכן בערב פסח שאין לחוש לזה.

פלג המנחה בשבת

ג. כל שבת משבתות השנה, אפשר להקדים לקבל שבת ולהתפלל ערבית של ליל שבת מפלג המנחה, ולאחר מכן לבוא לבית ולקדש ולסעוד, בפרט בימות הקיץ שהיום מתאחר וכבר עייפיים עד הלילה. ומה שמקדים ומקבל שבת מבעוד יום, נחשב שבת לכל דבר, שהרי לדעת רוב הפוסקים תוספת שבת להוסיף מחול על הקודש היא מדאורייתא. הרדב"ז (סי' אלף תפז) כתב שכולם מודים שתוספת שבת מדאורייתא. אבל הוא לא דק, כי האור זרוע (ח"ב הל' ערב שבת סי' יד) מביא בשם רבינו תם שתוספת שבת מדרבנן, אבל האמת שלפי רוב הפוסקים תוספת שבת מדאורייתא. הב"ח (סימן תעב), הט"ז (סי' תעב סק"א) והמשנה ברורה (סימן רסו סק"ה) ועוד פוסקים - בעיקר מפוסקי אשכנז - כתבו, שאם קיבל שבת וסעד לפני צאת הכוכבים, צריך לחזור ולאכול כזית פת גם לאחר צאת הכוכבים, שהרי בגמרא (שבת קיז:) למדו את דין שלש סעודות בשבת ממה שנאמר בתורה שלש פעמים "היום", אכלוהו "היום", כי שבת "היום" לה', "היום" לא תמצאוהו בשדה. ולכאורה משמע שצריך לקדש ולסעוד ביום שבת ממש. אך מלשון מרן השלחן ערוך (סימן רסו סעיף ב) לא משמע כך, אלא די במה שאכל פת לאחר פלג המנחה. לכן אנחנו הספרדים מקילים בזה, ומי שרוצה להחמיר לאכול כזית פת אחר צאת הכוכבים תבוא עליו ברכה.

גולת הכותרת

א. גולת הכותרת בליל הסדר היא מצות "והגדת לבנך", ובגמרא מסכת פסחים (קט.). תניא, אמרו עליו על רבי עקיבא, מימיו לא אמר הגיע עת לעמוד בבית המדרש - להפסיק ללמוד - חוץ מערבי פסחים וערב יום הכפורים. בערב פסח בשביל תינוקות, כדי שלא ישנו, וערב יום הכיפורים, כדי שיאכילו את בניהם. למדנו מכאן כמה חשוב הענין שיארו ערניים בליל הסדר. לכן כתב המהרי"ל (הלכות ערב פסח אות יז) שבערב פסח מן הראוי להשיב את הילדים לישון כדי שיהיה להם כח בלילה, וכן כתב המטה משה (סימן תר), כי כל מטרת ההגדה לספר לילדים את סיפור יציאת מצרים, ולהחדיר בהם את האמונה, וצריך שהילדים יהיו ערניים. לפני חמישים וששים שנה מרן זצ"ל הכריח אותנו לישון בערב פסח, והיינו סוגרים את התריסים שיהיה חושך בחדר וישנים!

חלב בערב פסח ובפסח

ב. המטה משה מוסיף שכדאי לאכול מאכלי חלב בערב פסח, מפני שחלב מרדים, וכך ירדמו בבוקר של ערב פסח, והיו ערניים בליל הסדר ויהיה להם כוח לומר חידושים, להקשות ולתרוץ. יש כאלו שמחמירים לא לשתות חלב בפסח, כי אולי הבהמה היתה של גוי שהאכילה חמץ בפסח, וגם הבן איש חי (פרשת צו אות מב) החמיר בזה. אבל להלכה לא חוששים שיש חמץ בחלב, ומותר להשתמש גם בחלב שנחלב בפסח עצמו, מפני שהפרה לא אוכלת רק חמץ אלא עוד דברים אחרים, וכדברי הגמרא במסכת פסחים (כו:): ובמסכת עבודה זרה (מה:): ש"זה וזה גורם

1 בליל הסדר מרן זצ"ל היה רגיל לומר קושיות ותירוץ לבנים גדולים ולחתנים, וגם היה מספר משלים, ואת סיפור עשרת המכות - כמו שהיה רגיל בשיעוריו כאן בבית כנסת היודים - בשביל הילדים, "בוה וגם מזה אל תנח את ידך" (קהלת ז, יח).

מבקשים להתפלל לרפואת לידיה בת אושרת ויעקב בן שמחה נג'ה

פלג המנחה בליל הסדר

ד. דין ליל הסדר שונה מכל ליל שבת, בליל הסדר יש להקפיד שלא לאכול עד צאת הכוכבים. המקור לכך במשנה מסכת פסחים (טז:) שלא יאכל עד שתחשך, וכתבו התוספות (ב"ה עד שתחשך), שלמדו דין זה כמה שנאמר בפסוק "ואכלו את הבשר בלילה הזה", וכן כתוב "על מצות ומורורים יאכלוהו", איתקש בשר למצה, מה אכילת בשר הקרבן בלילה, אף מצה ומורור בלילה, ומה שמוסיף מחול על הקודש עדיין לא מחשיבו לילה ממש. וכתבו הט"ז והמגן אברהם (סי' תעב סק"א) שהוא הדין לענין הקידוש, שאין לעשותו לפני צאת הכוכבים, מפני שהקידוש הוא אחד מארבע כוסות, וצריך לעשותו רק כשהגיע זמן ההגדה ושאר מצוות ליל הסדר. ומרן זצ"ל בשו"ת חזון עובדיה (סי' א) האריך בזה הרבה, וזו המסקנה, שבלי ליל הסדר יש לקדש רק לאחר צאת הכוכבים.

במה חוששים לרבינו תם

ה. די להמתין לצאת הכוכבים כשיטת הגאונים, בערך עשרים דקות אחר השקיעה², ולא צריך להמתין ולעשות את הקידוש לאחר צאת הכוכבים כזמן רבינו תם, למרות שאנחנו נוהגים במוצאי שבת להחמיר³ כדעת רבינו תם⁴. בספר פתח הדביר בהלכות תפלת ערבית (סי' רלה סק"ג, ד) תמה מדוע אנשים לא מחמירים בכל יום לחזור ולקרוא קריאת שמע לאחר זמן רבינו תם. בפרט הספרדים שמתפללים מנחה וערבית סמוכים, ואפילו מתפללים ערבית לפני השקיעה, כבר מפלג המנחה, כמו שכתבו רש"י ותוספות והמאירי ורבינו יונה (ריש ברכות), ולכאורה היה לנו לחשוש ולקרות קריאת שמע שהיא מדאורייתא - "בשכבך ובקומך" - גם לשיטת רבינו תם. אפשר לומר שבכל יום סומכים על קריאת שמע שאומרים על המיטה, שודאי נאמרת לאחר צאת הכוכבים של רבינו תם. ויש לומר יותר מכך, שכל מה שמחמירים כרבינו תם זה דוקא בדבר חמור, כגון במוצאי יום הכיפורים שיש בו חשש שאיסור לאו שיש בו כרת, או במוצאי שבת שיש בו חשש איסור לאו שיש בו סקילה, אבל במוצאי עשה לא חוששים לרבינו תם, שהמבטל מצות עשה עונשו פחות חמור ממי שעובר על לא תעשה, מפני שלעבור על לא תעשה צריך לעשות כנגד בקום ועשה. הגמרא (יומא פו.) מביאה ארבעה חילוקי כפרה, ומי שביטל מצות עשה ואחר כך חזר בתשובה ומתחרט, כגון שלא קרא קריאת שמע⁵ או שלא אכל כזית מצה, לא זז משם עד שמוחלים לו, מה שאין כן לא תעשה שתשובה תולה ויום הכפורים מכפר, וזאת ומיתת בית דין תשובה ויום הכפורים תולים ויסורים ממרקים.

הלכה כהגאונים

ו. נמצא שאיסור לא תעשה חמור מעשה, ובעשה⁶ לא חוששים לרבינו תם, אלא עושים כפי ההלכה שנפסקה כהגאונים שהיו לפני כאלף שנים, לחשב את צאת הכוכבים כעשרים דקות לאחר השקיעה הנראית לעינינו⁷. ואין אחר המנהג כלום, כמו שכתב בספר מנחת כהן (במאמר א פ"ו) שכן המנהג. אבל להחמיר כדעת רבינו תם זו חומרא חשובה, יש ספר שהביא שמונים ראשונים שסוברים כרבינו תם, בילקוט יוסף (סימן רסא עמ' תשל) הבאנו כארבעים ראשונים הסוברים כרבינו תם, אבל גם זה מספיק להבין שחומרא זו היא חשובה מאוד, בפרט שמרן השלחן ערוך (סימן רסא סעיף ב) פסק להלכה כרבינו תם. לכן מרן זצ"ל תמיד צעק על זה להקפיד על זמן רבינו תם. ומכל מקום במצות עשה לא מחמירים כשיטת רבינו תם, ולכן לא ימתנו בקידוש של ליל פסח עד זמן רבינו תם, כי אם יאחרו יותר מדי, התינוקות ישנו. אלא שעד שלפעמים עם כל העיכובים מגיעים לזמן רבינו תם, ובודאי שעד שמגיעים לאכילת מצה מגיע זמן רבינו תם.

2 עד שבאים לבית ומתיישבים, בינתיים יאמר לבנות לומר הלל ברכה, שהרי הלל זה אינו מסדר התפלה, אלא הוא נאמר משום הנס שנעשה לעם ישראל, וגם הנשים חייבות באמירת הלל זה, וכמו שכתוב בתוספתא (סוכה פ"ג ה"ב). וכך נהג מרן זצ"ל, שהיה מגיע לבית לאחר התפלה בליל הסדר, והיה אומר לרבינית ע"ה ולבנות שיאמרו את ההלל.

3 יש אומרים שנהגו כן גם לקולא שקיבלו שבת מאוחר בזמן צאת הכוכבים של רבינו תם, אחר צאת הכוכבים שלנו, אבל זה לא נכון, ומה שנהגו כרבינו תם רק לחומרא ולא לקולא.

4 גם האדמו"ר מקלויבוברג בשו"ת דברי יציב (חאו"ח סימן קלד אות ט) כתב שהוא לא מצא שום טעם הגון למי שלא מחמיר כרבינו תם, וידוע שחסידי צאנזו מאוד הקפידו על זמן רבינו תם, וגם החתם סופר הניג בעירו פרשבורג להחמיר כרבינו תם.

5 אם הבן לא קם לתפילה - ולצערו זה מצוי בימי בין הזמנים - ההורים צריכים סבלנות רבה לדבר על ליבו של בנם, יאמרו לו: לא חבל? מה זה שונה ממצות לולב, קריאת שמע היא מצות עשה ככל המצוות מדאורייתא. ומאידך, ההורים ירשו לו לאחר מעט, בבין הזמנים הוא יכול לנהוג לכתחילה כסוף זמן קריאת שמע לפי הגר"א.

6 גם בספירת העומר לא חוששים לרבינו תם וסופרים מצאת הכוכבים לשיטת הגאונים, אפשר לומר שזה מפני שספירת העומר בזמן הזה היא מדרבנן, אבל אפשר לומר כמו שביארנו שבמצות עשה לא חוששים לרבינו תם, אלא רק במצות לא תעשה ובחשש סקילה או כרת.

7 צריך לחשב את השקיעה לפי השקיעה הנראית במרכז העיר. יש ערים שמוקפות הרים כמו אילת, עשו שם לוח שנה וכתבו לפי השקיעה שנראית בתוך העיר. לא יעלה על ההרים שמסביב ויבדוק, מצד אחד זה ירדן, זה סכנה, אבל גם מהצד השני לא יועיל לעלות על ההר ולראות מתי השקיעה, כי בעיר כבר נראה שהשמש שקעה, וצריך להחמיר לכאן ולכאן, וכך פסק הגר"ש אורבך ועוד אחרונים.

בלע הגדה לא יצא

ז. ישנם רבים שמתחילים לקרוא את ההגדה ומוסיפים פירושים, והנערים רעבים ורוצים כבר לאכול, כי בערב פסח בדרך כלל אין מה לאכול. היום אמרו לי משהו שאצל המשפחה שלו בליל הסדר קוראים את ההגדה בעשרים דקות, אמרתי לו איך אפשר לקרוא את ההגדה בעשרים דקות?! אמר רעבי, מה לעשות... אמרתי לו תנהג כמו שמרן נהג, מרן זצ"ל הנהיג בביתו לחלק לכל בני הבית ביצה מיד לאחר הקידוש, זכר לקרבן חגיגה, וכך נוהגים העיראקים, ואמנם חלק מהם נוהגים לאכול את הביצה בסעודה, אבל נכון יותר לאכול מיד לאחר הקידוש, והיינו אוכלים גם מעט אורז, ויאכל רק מעט כדי להשקט את הרעבון ולא יאכל הרבה, שיוכל לאכול אחר כך את המצה לתיאבון, ויברך על הביצה והאורז ברכת שהכל ובורא נפשות. כולם יודעים שכתוב בשלחן ערוך (סימן תעג סעיף ו) שלא לאכול מהכרפס כזית, כי בברכת הכרפס הוא פוטר את המרור, ואם יאכל כזית מהכרפס יצטרך לברך ברכה אחרונה, ואז יכנס בספק אם צריך לברך על המרור⁸. אבל כל זה דוקא בברכת האדמה על הכרפס, מה שאין כן באורז וביצה שאין ספק שמברך עליהם ברכה ראשונה ואחרונה. וטוב להנהיג כך, שאחר כך יקראו את ההגדה בישוב הדעת⁹.

יין בכשרות טובה

ח. כל אחד יבדוק את המוצרים שקונה לפסח שהם בכשרות טובה בלי כל פקפוק, אני מנוע מלומר שמות של כשרויות, אבל תבררו. וצריך לדעת שגם כשכותבים על היין "כשר גם לספרדים", לא תמיד זה נכון. ביקרתי באחד היקבים שעשו שם פס יצור מיוחד לשיטת הבית יוסף עם 85% יין, המשגיח שם אמר לי שכל המשנה היין טוב גם לספרדים, שמחתי ואמרתי לו כל השנה עושים רוב יין? אמר לי: מה פתאום, כל השנה עושים 20% יין, לפני ארבעים שנה הגיע לכאן הרב יצחק וייס מחבר ספר מנחת יצחק וגאב"ד העדה החרדית, והכריח אותנו לעשות 20% יין, וזה טוב גם לספרדים, איפה כתוב בשלחן ערוך שצריך רוב יין? מה מאיפה אבא שלך המציא את זה? אמרתי לו קודם כל זה כתוב באחרונים שצריך רוב יין, וגם מה שאמרו הרמ"א (סימן רד סעיף ה) ועוד, שמוזגים הרבה מים ביין, זה פעם שהיו יינות חזקים, אבל היום היינות שלנו הם רפויים וצריך רוב יין, וכך כתבו האחרונים גדולי עולם ואפילו אשכנזים. הגאון רבי יוסף תאומים בספרו פרי מגדים (א"א ס"ק ק"ז) כתב גם בדעת הרמ"א שצריך לכל הפחות רוב יין, וכך כתבו העולת תמיד (סק"ז), והאליה רבה (סק"י), ועוד, כולם כותבים שצריך לשער שיהיה רוב יין, ואם הרוב מים ויש רק 17% יין, ברכתו שהכל נהיה בדברו. והם כולם אשכנזים, ויש עוד להקת אחרונים - אשכנזים וספרדים - שפירשו כך. כל שכן לדין הספרדים שמרן השלחן ערוך (סימן רד סעיף ה) כתב שבכל מדינה משערים כפי מה שרגילים למוזג באותה מדינה, ובזמננו שהיינות רפויים אין מקום בעולם שמוזגים את היין באופן שהיין הוא מיעוט, רק ביין לקידוש של האשכנזים עושים כך. אמר לי: אנחנו ב"עדה החרדית" עושים רוב מים, ואז זה נחשב מנהג המדינה! אמרתי לו: וכי "העדה החרדית" יקבעו מהו מנהג המדינה?! מי שותה דבר כזה? אולי בבני ברק או במאה שערים... אבל המשגיח הזה גילה לי, שמה שכתוב בבקבוקים "כשר גם לספרדים", זה לא נכון! מי ששותה יין כזה, חבל שברכותיו לבטלה, לכן צריך להתעניין ולבדוק איזו כשרות טובה שמקפידה על רוב יין.

שומע קידוש מאשכנזי

ט. הפוסקים דנים בדין בחורים ספרדים שלומדים בישיבה אשכנזית ושומעים שם קידוש, אם יוצאים ידי חובה בקידוש שהאשכנזי עושה על יין שרובו מים, לא שהם לא חוששים לפרי מגדים ולאליה רבה ולכל האחרונים שהזכרנו, הם פשוט לא יודעים אותם... בילקוט יוסף (סימן ערב עמ' תרב והלאה) הארכנו בזה, ולמסקנה העלנו להקל, מחמת שמועיל קידוש על חמור מדינה גם בליל שבת, ועוד כמה סברות, וקשה להחמיר על כל הבחורים הספרדים להביא יין אמיתי כל שבת. יש הכשר אחד שעשו 56% ו-44% מים, אמרתי להם שזה מאוד גבולי, כי אחר כך הם מוסיפים עוד קצת סוכר, וגם בליל שבת מוזגים מים ביין להמתיק את הגבורות, ולא יאשר רוב יין. הם שמעו בקולי, והוסיפו עוד כמה אחוזים של יין, זה הכשר טוב. וצריך לשים לב לעשות קידוש ולשתות ארבע כוסות מיין

8 בדיעבד אם אכל כזית מהכרפס לא יברך ברכה אחרונה, כדי שלא יכנס לספק אם לברך על המרור. יש פיתרון על פי דברי המגן אברהם (סימן קצ סק"ג), שאדם שאכל אבטיח, או שתה רביעית, והיה בדיעתו לאכול ולשתות עוד, אלא שטעה ובירך בורא נפשות, יכול להמשיך ולאכול עוד, כיון שבברכת בורא נפשות לא כיון לסלק דעתו מאכילה ושתייה. וכיוצא בזה כתב המאירי אור (חלק בן דף קמח ע"ב) שהאוכל פירות כשיש, ואינו רוצה לאכול כל הפירות שלפניו בפעם אחת, ודעתו שבעוד חצי שעה יחזור לאכול מהם, אלא שירא פן ישכח מלאכול עוד וישכחם מן לברך ברכה אחרונה - כגון בליל חושענא רבה או בליל שבועות - יכול לברך נפשות על דעת שהוא לא מסיח דעתו, ובדיעתו להמשיך לאכול, ולמרות שברך ברכה אחרונה, ימשיך לשתות בלי ברכה ראשונה. ויש עוד פוסקים שכתבו, כן, ומרן זצ"ל (ביחוד דעת ח"ו סי' יא, עמ' מה) כתב, שאם עשה כך יש לו על מה לסמוך.

9 לפני ארבעים וחמישים שנה מרן זצ"ל היה מאריך בסדר ליל פסח, ואומר הרבה חידושים ומעשיות ומשלים, אז עוד לא היה שעון קיץ והלילה היה ארוך, והיינו צריכים להזכיר לו: אבא, עוד מעט חצות, צריך להזדרז לאכול את האפיקומן! כל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח.

העלון להצלחתם של: ליה מירב בת חנה- חזרה בתשובה וכל הישועות, אסף בן חנה- וזרה בתשובה, ורד בת מרים- חזרה בתשובה, אבנר בן חנה- שלום בית וכל הישועות, פייעל בת חיה דברה- שלום בית, אוו"ט יהודית בת זוהרי - בריאות איתנה, שלום בית נחת מהילדים וכל הישועות.

אמיתי. מי שקשה לו לשתות ארבע כוסות של יין, יכול לשתות לכתחילה מיץ ענבים, ואני חושב שלרובנו קשה לשתות יין, הראש אחר כך כואב ואי אפשר לומר פירושים. מרן זצ"ל בשנים האחרונות שתה מיץ ענבים בארבע כוסות, לפני כן שתה יין "כרמל הוק" - יין לבן לחולי סוכר.

מעין שבע בפסח שחל בשבת

י. השנה ליל פסח חל בליל שבת, ואני רוצה לומר הלכה שצריך לחזור ולומר אותה, כי ראיתי השבוע איזו חוברת, כתבו חוברת שלמה שצריך לברך ברכת מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, איפכא מסתברא מדעת מרן זצ"ל. חלק מהם כותבים בכבוד כלפי מה שמרן זצ"ל כתב, אבל חלקם כותבים שלא בכבוד, אליהם אני לא מתייחס... רבות! הם לא צודקים, מי שילמד ביביע אומר (ח"ב האו"ח סימן כה), בחזון עובדיה (עמ' רלא), ובילקוט יוסף (פסח ח"ג סי' תפז סעיף טו) שהוספנו שם כמה הוספות, ישתכנע שבאמת אסור לברך ברכת מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, ומי שמברך זו ברכה לבטלה, ואם השליח ציבור הוא עקשן שלא שומע, לא עונים אחריו אמן. ונרחיב את הדברים.

הטעם שתיקנו ברכת מעין שבע

יא. בגמרא (שבת כד:) מבואר שיש לברך ברכת מעין שבע בכל שבת ושבת מפני הסכנה, ומסביר רש"י (שם ד"ה משום סכנה) שבת כנסיות שלהם היו מחוץ לעיר¹⁰ ורחוקים מן היישוב, ובכל לילי החול העם שבשדות עסוקים במלאכתם, וכשגומרים מלאכתם היו מתפללים בביתם¹¹, ולא היו באים לבית הכנסת, אבל בשבתות היו באים, וישנם יחידים שהיו מאחרים - כבר אז היו מאחרים והולכים למקוה ועושים הכל ברגע האחרון... ושוהים בתפלתם, וכשהציבור מסיימים תפלתם היו מניחים אותם ויוצאים, ואותם היחידים שחזרו ביחידות באו לידי סכנת מזיקים שיש בדרך, לכן האריכו חכמים את תפלת הציבור על ידי ברכת מעין שבע כדי שיצאו עמהם. בירושלמי (פ"י דפסחים) מובא עוד טעם יפה, שביום חול תפלת ערבית רשות, לכן לא תיקנו לעשות חזרה, אבל ערבית של שבת יש בה קידוש שהוא חובה, ומי שלא עושה קידוש על הכוס, יוצא ידי חובה בקידוש שבתפלה, וכיון שחובה להתפלל ערבית של שבת מחמת הקידוש שבה, תיקנו לה גם חזרה והיא ברכת מעין שבע.

זיל בתר טעמא

יב. לפי דברי הירושלמי יוצא, שבכל שבת ושבת שייך לברך ברכת מעין שבע מחמת הקידוש שבתפלה שהופך את התפלה לחובה, אבל בליל פסח כולם מקדשים בבית ואין חשש שלא יקדשו על הכוס, שהלא משנה מפורשת היא שאפילו עני שבישראל לא יפחתו לו מארבע כוסות, ובטל הטעם לברך ברכת מעין שבע. וגם לפי הבבלי, כל הטעם לברך ברכת מעין שבע, מפני העם שבשדות שלא יצאו יחידים, מפני שיש מזיקים, אבל ליל פסח "ליל שימורים הוא לה", לילה המושמר ובא מן המזיקין (פסחים קט:). כל זה כתב רבינו ניסים גאון¹², הביאו ספר העיטור, והובא בטור (סי' תפז). ויש עשרות ראשונים ואחרונים שכתבו שכותבים כמו רבינו ניסים גאון.

רבותינו הראשונים

יג. אני מדגיש ומסביר את הדברים, כדי שכל אחד ידע ויבין, וישכנע גם אחרים. כך דעת ספר המכתם (פסחים קט:): והריטב"א (ר"ה א' ע"ב, ובשבת כד ע"ב) בשם התוספות, המאירי

10 כי כתוב (במסכת שבת יא.) כל עיר שגגותיה גבוהות מבית הכנסת סופה להיחרב, אסור לבנות בתים גבוהים יותר מבתי הכנסת. למשל כאן בירושלים יש את בית כנסת הגדול ליד היכל שלמה, או בית כנסת של בעלז, שהם מקומות גבוהים מאוד, ולא טוב לבנות בנין שהוא גבוה יותר מהם. לכן בזמנם היו בונים את הבתי כנסיות מחוץ לעיר ואז אין מניעה לבנות בתים לגובה. היום אפילו סומכים על דברי המאירי (בשבת שם), שכל המדובר הוא אם בונים את הבנין לפאר והדר כדרך המלכים, או יש קפידיא אם בונה יותר גבוה מבית כנסת. אני ביקרתי אצל מלך ספרד, איזה ארמון יש לו, פאר והדר, איזה אולמות, איזה גובה, כבוד מלכים של בשר ודם. אבל אם בונים בנין לגור שם, לשם דירון, או למשרדים שזהו צורך אמיתי, ולא להרווחה ולנוי, זה מותר ואין חשש. לפי טעמו של המאירי צריך לדון, מדוע בזמנם בנו את הבתי כנסיות מחוץ לעיר.

11 וגם ביזם חול אפשר להדליק נר וללכת, ואין חשש שיש מזיקים - שדים או בני אדם - שלא רואים אותם.

12 יש אומרים שהוא לא אחד מן הגאונים, אלא כמה עשרות שנים לאחר תקופת הגאונים, לפני כתשע מאות שנה.

(פסחים קט:), ספר האגור (סי' תתכד), הריב"ש (סי' לד), הרשב"ש (סי' שצח), שלטי גיבורים (פס"ז דשבת), כל בו (סי' לה סי' ו), מחזור ויטרי (עמ' רפ אות טב), המנהיג (הל' פסח אות נב), ארחות חיים (דף עז:), צידה לדרך (דף קו:), ועוד, כולם כותבים שלא אומרים ברכת מעין שבע בליל פסח שחל בשבת. ומרן הבית יוסף (סימן תפז) מביא את דברי רב ניסים גאון, ומעיד שכך המנהג. גם הרדב"י¹³ (בישנות סי' טז) מעיד שכך היה המנהג שלא מברכים מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, וכתב: שכל הפוסקים כתבו שאין לאמר בליל פסח שחל בשבת, והרוצה לאמרה דעת חיצוני הוא, ואין לקרותו מחלוקת כלל, ולא לחוש לדבריו. עד כאן, לא אחדד שהשבלי הלקט (פסח ר"ס ר"ט) סובר שכן לומר ברכת מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, אבל רוב ככל הראשונים לא סוברים כן. וכך מעיד החיד"א (בברכי יוסף סימן תרמב) שכך ההלכה, שלא לומר מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, ושכך המנהג.

רבותינו האחרונים

יד. וכך סוברים גם רוב ככל האחרונים שאין לברך ברכת מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, ומהם: הרמ"ע מפאנו¹⁴ (הובא בשיורי ברכה סימן תרמב), ספר מטה משה (סי' תרו), מרן החב"ב בעל הכנסת הגדולה (בספרו פסח מעובין סי' קלט), הלבוש (סימן תפז סעיף ג), המגן אברהם (סק"ג), הפרי מגדים (א"א שם), הגאון מוילנא (שם), הגאון רבי זלמן (שם), הבאר היטב (שם), רבי יעקב ישראל אלגאזי בשלמי ציבור (דקצ"ח ע"א), וכן הרב המגיה שם מהר"א חיון, ספר יד אהרון אלפאנדרי (סי' תפז), ספר שלחן גבוה (שם), הגאון רבי אליהו ישראל בכסא אליהו (שם), הרב קמח סולת (דק"ג ע"א), משנה ברורה (סק"ט), פתח הדביר (סי' רסח סקי"), ישיב משה שתרוג (ח"ב סימן כ), דרכי חיים ושולם (מנהיג ליל פסח עמ' קפו) של האדמו"ר ממונקטש, ועוד אחרונים. להקת גדולי האחרונים שכולם כותבים לא לברך ברכת מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, ואם בירך זו ברכה לבטלה.

דעת הרש"ש

טו. לכאורה זו הלכה פשוטה שאין על מה להתווכח, אך לפני כמה מאות שנים בא רבינו הרש"ש (בנהר שלום דני"ח ע"ב) שהיה ענק ולא צריך לשבח אותו, ושינה את המנהג בבית אל, והנהיג לברך ברכת מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, הרבה חשבו שהנהיג כך על פי הקבלה, אבל זה לא נכון, טעמו היה מפני שחלק בסברא על רבינו ניסים גאון ועל כל הראשונים והאחרונים, וטען שבגמרא מובא לברך ברכת מעין שבע בליל שבת, ואין חילוק מפורש בין שבת רגילה לשבת שחל בה ליל פסח, ובאמת האחרונים תמחו על הרש"ש - אחר אלף המחילות - איך רבינו הרש"ש שהיה רב חיליה וגובריה חלק מסברא על כל הראשונים?

החכמים של דורנו

טז. ראיתי אחד שטען, שהר"ף הרמב"ם והרא"ש לא כתבו שלא לברך מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, ואם כן משמע שצריך לברך. לפי דבריו, איך מרן השלחן ערוך (סימן תפז סעיף א) פסק נגד הר"ף הרא"ש והרמב"ם? ועל כרחק שמרן הבין בדעתם, שמודים לדין זה וסוברים כרב ניסים גאון. וכבר כתבו בעלי הכללים, שאין דרכו של הרמב"ם להביא דברים מחודשים, אלא רק דברים המפורשים להדיא בתלמוד. וגם הטור הבין בדעת אביו הרא"ש שמודה לזה, שאם לא כן, אחר שהביא את דברי רב ניסים גאון, היה צריך לומר, ואדוני אבי הרא"ש לא סובר כן. אותם אברכים בדורנו מבינים כביכול יותר טוב ממרן הבית יוסף ומהטור... וכי אתה יותר גדול מהגאון מוילנא, מהמגן אברהם, ומכל הפוסקים, שכולם הבינו לא כמוך?! יש לנו כל כך הרבה ראשונים שכתבו מפורש לא לברך, ילמדו שתום מן המפורש.

מגיד תשובה

יז. בספר מגיד תשובה¹⁵ (ח"ג סימן יח) יש תשובה ארוכה להשיב על דברי חכם אחד, והוא תקף חזק מאוד בטענה הזו: וכי אתם מבינים בדעת הר"ף הרא"ש והרמב"ם יותר ממה

13 היה סמוך לזמנו של מרן הבית יוסף, ויותר מבוזר ממנו.

14 רבי מנחם עזריה מפאנו היה בן דורו של מרן, והיה מקובל גדול.

15 של הגאון רבי בוגיד סעדון, שהיה רבה של ג'רבה, ובסוף ימיו היה בפריז. לפני כמה עשרות שנים הייתי בפריז, והכרתי אותו, הוא היה גברא רבה. למי שאין את הספר, יש אותו באוצר החכמה.

יש לך שאלה בהלכות פסח?? רבני בית מרן בשבילך!

24 *5293 שלוחה 1

העלון להצלחתם של: אלירן בן ענת - לזיווג הגון, רחל בת לאה - נחת מהילדים, אלימלך בן ענת - לזיווג הגון, זיו בן יהודה ממך - לרפואה שלימה, מיכל בת ענת - לזיווג הגון, אסף בן אביבה - שלום בית, שקד בת רותית - לזיווג הגון, עמוס בן דינה - כל הישועות, דפנה בת רותית - לזיווג הגון.

שהבינו כל גדולי האחרונים בדעתם?! כל מי שיקרא בספר הזה ישתכנע, ויהנה. מרן זצ"ל הביא אותו בחזון עובדיה החדש על פסח (עמ' רלה) - בחזון עובדיה הישן עוד לא היתה את התשובה שלו - וכתב: אפריון נמטייה שחיקת את דבריני, ולא כמו שכתבו הישיביל עבדי (ח"ו דרצ"ו ע"א, וח"ו בקונ' דעה והשכל ס' טז) ועוד כמה, שהתעקשו להחזיק בדעת הרש"ש.

הקו של מרן זצ"ל

כא. לפני כמה שנים היה חכם אחד, שאמר שעד מרן זצ"ל כל חכמי הספרדים היו מורים לברך ברכת מעין שבע בליל פסח שחל בשבת כמו הקבלה, מרן היה ישיבתי והנהיג כמו הרבנים הליטאים שפסקו כמו הפשט. אבל החיד"א ורבי חיים פלאג'י, הבן איש חי, כף החיים, כולם צמודים לקבלה, ומרן זצ"ל הולך כמו הפשט. אני מתפלא עליו, הוא לא היה מספיק בקיא בפוסקים. יש להקת אחרונים ספרדים שלנו, וביניהם מקובלים גדולים שכותבים מפורש, שפשט וקבלה הלכה כהפשט, ובכל יש להורות כמו הפשט, ובראש המורים כן הלא הם: מרן החב"ב (בכנסת הגדולה תחילת כללי הפוסקים) לפני כשלוש מאות שנה, הפרי חדש (סימן מו) שהיה רבה של ירושלים, דברי יוסף (סימן ב, כה), שמש צדקה (האו"ח סימן ד), רבי שלמה לניאדו בספרו בית דינו של שלמה (סימן יב), קול אליהו ישראל (האו"ח סימן מ), גינת ורדים (סימן כלל ב ר"ס ג), מקום שמואל (סי' פ) שלמי ציבור (דיני חשב ויהרא סי' ט), מטה יהודה עייאש (סימן תקפח), פתח הדביר (סימן כה), רבי הזוהב (סימן לט), שלחן לחם הפנים (סי' עדר), ברית כהונה (ח"ג מע' ת אות יז), מכתב לחזקתו של בעל השדי חמד (סימן ז, דל"ד ע"ב), ברכת יוסף ידיד (ח"א עמ' קא), ועוד, כולם כותבים לעשות כמו הפשט ולא כמו הקבלה. והזכרתי לאחרונה שגם החיד"א היה מורה לרבים כמו הפשט, כך כתב בספר לקט הקציר (סימן לב סעיף כז) לרבי אברהם כלפון מגדולי רבני לוב, שבשנת תקס"ד נפגש בליוורנו עם החיד"א ושאל אותו על פתגמא דנא, איך אתה פוסק, ואמר לו החיד"א, אני בדרך כלל פוסק כמו השלחן ערוך, וזאת מקומות שהאר"י החי חולק עליו, שאני עושה כדעת האר"י, אבל לרבים תמיד אני מורה כדעת מרן השלחן ערוך. אותו חכם צדק שהבן איש חי והכף החיים היו צמודים לקבלה, אבל תראו את כל להקת הפוסקים שהזכרתי, כל גדולי עולם הספרדים, לא מספיק לכם?... כולם עשו כמו הפשט. אני חושב שכל הנידון על ברכת מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, יש כאן ויכוח בהנהגה, הם מעולם לא הוכיחו את עצמם בפשט, ורוצים לפחות לתפוס את הקבלה, מרן זצ"ל רוצה להוכיח את הקו שלו - של כל גדולי האחרונים הספרדים - שבכל דבר עושים כמו הפשט.

פשט נגד קבלה

יח. בדין זה אין מחלוקת בין הפשט לקבלה¹⁶, וכמו שביארנו שהרש"ש לא טען על פי הקבלה אלא מסברא. החיד"א (בברכ"י סי' תרמב בשיורי ברכה) כתב בדעת האר"י ז"ל, שלא לומר ברכת מעין שבע בליל פסח שחל בשבת. אבל לו יהי כדבריהם של האומרים שלפי הקבלה צריך לברך, הלא יש לנו כללי הפסיקה, וכלל גדול בידינו - שהזכרנו בשיעורים כמה וכמה פעמים - כל מקום שהפשט והקבלה חולקים ביניהם אנחנו עושים כמו הפשט. כך כותב הרא"ם (סימן א), רבי אליהו מזרחי לפני כחמש מאות וחמישים שנה, וכך כתב הרדב"ז (ח"א סי' לו, פ) - לפני כחמש מאות ושלושים וחמש שנה, והגאון רבי זלמן (סימן כה סעיף כח) - שהיה מקובל גדול ורבים של חסידיו חב"ד - כתב, שאם יש מחלוקת בין הפשט לקבלה הולכים אחרי הפשט, אם אין ויכוח אתה יכול לעשות כמו הקבלה¹⁷.

זוהר נגד תלמוד

יט. אמנם הקשו עלינו, ממה שמרן הבית יוסף מביא כמה פעמים את דברי זוהר הקדוש ומכריע כמותו, לדוגמא. בנידון אם להניח תפלין בחול המועד, שנחלקו הראשונים בזה בסוגיא במנחות (לו:), והבית יוסף כתב (סימן לא): איתא בזוהר (זוהר חדש על שיר השירים ד"ח ע"א), המניח תפלין בחול המועד חייב מיתה, ומכריע כמו זוהר. הנה ראייה שמרן מתחשב בקבלה. אבל מה אתם מביאים ראייה, זוהר זה תנא - רבי שמעון בר יוחאי - ודאי שצריך לשמוע לתנא, אלא אם כן יש גמרא נגד זוהר, שבוה הכלל שהלכה כמו התלמוד שלנו, וכשאנחנו אומרים הלכה כהפשט נגד הקבלה, הכוונה לרבינו האר"י ז"ל, למהר"ח, להרש"ש, בזה תמיד עושים כמו הפוסקים הפשטנים.

להחזיר עטרה ליושנה

כ. יש כמה מקובלים שכתבו בפירוש שלא לומר ברכת מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, כמו הראשון לציון הרב אג"ן - רבי אברהם חיים גאגין¹⁸ - שביטל בבית אל את מה שהנהיג הרש"ש לברך מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, והחזיר עטרה ליושנה שלא לברך. גם רבי אברהם ענתבי - היה מקובל גדול לפני כמאתים שנה - בספרו חכמה ומוסר (אות קצט) כתב, שלא לומר מעין שבע בליל פסח שחל בשבת. גם מהר"י אלגאזי (בשלמי צבור דף נג ע"א) שהיה מקובל גדול כתב: דבר ידוע שכל ענייני הקבלה זה לשרידיים אשר ה' קורא, יחידים בכל דור ודור, שעושים כל מנהגיהם על פי הקבלה. כלומר, שענייני הקבלה מתאימים למקובלים אמיתיים, שהם בקיאים בבית יוסף ובשנת"ם, ויודעים שלחן ערוך בעל פה, ואם כך, על כל הציבור לעשות כמו הפשט, ובנידוננו כבר ביארנו שגם על פי הקבלה לא מברכים מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, וכך נהג האר"י, מי לנו נאמן בקבלה

תורה לשמה

כב. לכן רבותי, צריך להסביר לציבור את ההלכה. אצלנו בשכונה, בסנהדריה המורחבת בירושלים, היו מברכים ברכת מעין שבע בליל פסח שחל בשבת, ולא הייתי מתפלל שם אלא הלכתי למקום אחר. לפני כמה שנים שהוצאנו חוברת עבה על הדין הזה, ורבינו השכונה קראו והשתכנעו, אז הרב של המקום דפק על התיבה ואמר: רבותי, השתכנעתי, זה ספק ברכה לבטלה ח"ו, לכן לא מברכים כאן ברכה מעין שבע. לעומת זאת יש בית כנסת, שיש שם איזה עקשן, שברך כלל הוא לא שליח ציבור, אבל בליל פסח שחל בשבת הוא עולה שליח ציבור, ומברך בקול רם ברכת מעין שבע. רבותי, מי שנמצא שם לא רק שלא יענה אמן, אלא יצא משם! מה כוחך גדול נגד עשרים ראשונים ועשרות גדולי האחרונים ובראשם מרן השלחן ערוך?! זה תורה שלא לשמה! מי שלומד תורה לשמה מקבל את האמת ממי שאמרו, מי שלומד תורה שלא לשמה תמיד יעשה איפכא מסתברא מדעת מרן זצ"ל. זכותו של מרן תגן על כולנו אלף המגן, ונזכה לחוג את חג הפסח והמצות, ברוב שמחה ודיצות. חג פסח כשר ושמח לכל בית ישראל, תזכו לשנים רבות נעימות וטובות.

בשבוע הבא שיעור כרגיל

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הראש"ל שליט"א מביהוב"ס היודים כל מוצש"ק בשעה 21:30 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" 5293* שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

אסף יוסף בן סילביה
לזווג הגון בקרוב והצלחה בעבודה החדשה

לכל המעוניין להתברך מפי קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפא"ש או לעילוי נשמת יקרם חייגו: 5290*

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של 'באן מורשת' 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm ובקול חי 93.00fm, 92.8fm

העלון להצלחתם של: יעקב בן שולה - כל הישועות, רביד בן סוזי - רופאת הנפש והגוף, גלעד בן לאה - הצלחה וכל הישועות, יאיר בן אהובה - חזרה בתשובה, שמעון יוסף בן טליה - כל הישועות, אורי בן יגאל - הצלחה בכל, משה בן חסיבה - כל הישועות, יהונתן בן יהודית - בריאות הנפש והגוף, אודליה בת רות - זרע בר קיימא.

עניני חג הפסח

מצות סיפור יציאת מצרים

אחת המצוות העיקריות שמקיימים לבילי פסח היא מצות סיפור יציאת מצרים, כמו שנאמר (שמות י"ג ח) "והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים", והיא מצות עשה מן התורה מכלל התרי"ג מצוות, כמבואר ברמב"ם בספר המצוות (עשה קנז).

והקשו רבותינו הראשונים ז"ל, מדוע אין מברכים על מצוה זו? ואע"פ שהיא מצוה שאין בה מעשה, הרי גם על מצוות של דיבור מברכים, כמו ברכת התורה, והברכה על ההלל, ומדוע על סיפור יציאת מצרים לא מברכים?

ובספר ארחות חיים (סדר ליל הפסח) תירץ כי מצוה זו אין לה קצבה, שאפילו בדיבור אחד קטן יוצאים ידי חובה, אלא שכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח. וכן כתב האבודרחה (סדר ההגדה ופירושה) בשם הרשב"א. וכתב בספר בינת יששכר (דרך חיים) שתירוצו זה נרמז בנוסח ההגדה "מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח", שבתחילה אמר "מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים", ואם תאמר, אם מצוה היא מדוע אין מברכים עליה?

התשובה היא "וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח", שאין לה שיעור, רק כל המרבה הרי זה משובח, ולכן אין מברכים עליה. אבל לכאורה קשה, שהרי גם מצות לימוד תורה היא מצוה שאין לה קצבה, כמו שאמרו חז"ל (פאה פ"א מ"א): אלו דברים שאין להם שיעור, הפאה והבכורים והראיון וגמילות חסדים ותלמוד תורה. וא"כ מדוע מברכים ברכת התורה? ומדברי הרמב"ן בהשגותיו על ספר המצוות להרמב"ם (השמטת המצוות עשה טו) משמע שברכת התורה היא ברכת הנהנין, ואפשר לומר שלכן מברכים עליה אע"פ שאין לה שיעור, אבל ברכת המצוות אין מברכים על מצוה שאין לה קצבה. אלא שהרשב"א עצמו בתשובה (ח"ז סי' תקפ"א) שהובאה בב"י (סי' מז) סובר שברכת התורה היא ברכת המצוות, ולשיטתו קשה מה החילוק בין מצות לימוד תורה לסיפור יציאת מצרים?

ויש לחלק, שמצות לימוד תורה אין לה שיעור למעלה, שתמיד צריך לעסוק בתורה, כמו שנאמר (יהושע א ח) "והגית בו יומם ולילה", וכמו שכתב הרשב"א בתשובה הנזכרת. אבל מצות סיפור יציאת מצרים אין לה שיעור למטה, שאפילו בדיבור אחד יצא ידי חובה, ולכן אין מברכים עליה. ומכל מקום מצוה גדולה וחשובה היא ביותר, וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח, ומי שעושה כן מחזק את האמונה בליבו ובלב ילדיו. ובזכות סיפור יציאת מצרים נזכה לבנים צדיקים ויראי שמים, כמו שנאמר (שמות י"ב) "ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אותותי אשר שמתים במ ידעתם כי אני ה'".

חג הפסח זמן של תשובה מאהבה

בחג הפסח אנחנו מודים לה' שגאל אותנו ממצרים וקרבתנו לעבודתו, ודבר זה הוא בגדר של תשובה מאהבה, שאנחנו רוצים להיות עבדי ה' ולא עבדי פרעה. ויש בזה מעלה גדולה, כמבואר בגמרא (יומא פז): שהעושה תשובה מיראה זדונות

נעשות לו כשגגות, ומי שעושה תשובה מאהבה הזדונות נהפכות לו כזכויות. על פי זה אמר הגאון רבי מאיר יחיאל מאוסטרובוצא זצ"ל דבר נפלא, כי הנה בראש השנה כל ישראל הולכים לבאר לעשות תשליך, להשליך בתוכו את כל העוונות, ולפני פסח הולכים שוב לבאר לשאוב מים שלנו לצורך המצות, ואז אנחנו שואבים את כל העוונות המושלכים במים. ומדוע עושים כן?

כיון שבראש השנה עשינו תשובה מיראה, ואז הזדונות נהפכו לשגגות, ואין אנו חפצים בשום חטא אפילו שוגג, ולכן משליכים אותם בתשליך. אבל בפסח אנו עושים תשובה מאהבה, וכל הזדונות נהפכות לזכויות, וא"כ אנחנו רוצים בחזרה את כל העוונות שלנו שיהפכו לנו לזכויות, לכן הולכים לשאוב מים שלנו עם כל העוונות שהשלכנו בראש השנה, ועכשיו הם נהפכים לנו לזכויות.

והוסיף האדמו"ר בעל הלב שמחה זצ"ל, כי הנה מבואר בגמרא (פסחים קט.) ונפסק להלכה (שו"ע סי' תעב סט"ז) שמצוה לחלק לתינוקות קליות ואגוזים לבילי הסדר, כדי שלא ישנו, וכדי שיראו שינוי ויתעוררו.

ולעומת זה בראש השנה נהגו שלא לאכול אגוזים, כיון שאגוז בגימטריא חטא. ולכאורה קשה, אם אגוז רומז לחטא מדוע מחלקים לתינוקות אגוזים בפסח? אלא, בראש השנה שעושים תשובה מיראה אנחנו לא רוצים להזכיר שום חטא, אבל בפסח שעושים תשובה מאהבה כל הזדונות נהפכו לזכויות, ואז אנחנו רוצים אותם בחזרה שיהפכו לנו לזכויות, ולכן מחלקים לתינוקות קליות ואגוזים.

קדושת הדיבור

בימים אלו שאנחנו מקיימים בהם מצות סיפור יציאת מצרים צריך להזהר מאד לשמור על הפה בקדושה ובטהרה, שיעסוק בו רק בדברי קדושה, ויזהר מאד מלשון הרע וכדומה, שיהיה הפה ראוי לספר ביציאת מצרים. ואומר רבינו הארי"ז ז"ל (שער הכוונות דרושי הפסח דרוש ד) כי "פסח" הוא נטריון "פה סח".

ובזה נרמז שבימים קדושים אלו יזהר מאד שיהיה הפה סח רק בדברי תורה וקדושה ובסיפור יציאת מצרים, וישמור עליו מכל משמר שלא יטמא אותו ח"ו.

ודבר זה נרמז גם בסימני הסדר: קדש ורחץ - תקדש את עצמו בדיבור של דברי תורה וקדושה, ותרחץ ותטהר אותו מכל דיבור רע, כי כל עמל האדם לפיהו. וכדי שלא תחזור ותכשל בדברים אסורים תקיים כרפס - ראשי תיבות כלל ראשון פיך סגור, כי ברוב דברים לא יחדל פשע, ומי שממעט בדיבור ממעט בלשון הרע ודברים בטלים.

ואם אתה חייב לומר משהו אז יחץ מגיד - תחצה את הדיבור ותגיד רק מה שאתה מוכרח, ואז בודאי רחצה - יהיה פיך נקי ורחוץ מכל טומאה ומכל דבר רע.

ועל זה אנחנו אומרים במזמור של חג הפסח (תהלים קז מג) "מי חכם וישמור אלה ויתבוננו חסדי ה'" - מי שהוא חכם ישמור "אלה" ראשי תיבות אבק לשון הרע, וכשישמור את פיו בקדושה ובטהרה יוכל גם להתבונן בחסדי ה' בסיפור יציאת מצרים בפה קדוש וטהור.

להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 054-8463097 דוד

מכירת חמץ דרך הטלפון

'בית מרן' תקיים אי"ה מכירת חמץ
ע"י רבנים תלמידי חכמים דרך הרבנות הראשית
ובראשם מרן הראשל"צ דבי יצחק יוסף שליט"א
למכירת חמץ חייג 5293 * < 2 *

העלון להצלתם של: שלמה בן יצחק - בריאות ונחת, אליון עובדיה בן אורית - כל הישועות, אילנית בת אסתר - זרע בר קיימא, ימימה בת שמעון - בריאות והצלחה, איתמר יונתן בן מרים - הצלחה בכל, ריד בן מרים - כל הישועות, לריסה בת אלה - כל בישועות.

הלכות חול המועד

- ימי חול המועד נקראו בתורה "מקראי קודש" ולכן ימים אלו אסורים בעשיית מלאכה, ולכן ישתדל לעשות בכל יום סעודה עם מצות ובשר ויין.
- נחלקו הראשונים האם איסור מלאכה במועד הוא מדאורייתא או מדרבנן, ולמסקנה פסק מרן השו"ע שאינו אלא מדרבנן, ונפק"מ לעניין מקום שיש מחלוקת הפוסקים יש להקל.
- יש כמה וכמה מקרים שיהיה מותר לעשות מלאכה בחול המועד וכמו שיתבאר להלן:
- דבר האבד - כגון שאם לא יעשה את המלאכה בחול המועד יפסיד ממה שיש לו ואפי' הפסד מועט, או אם יש לו סחורה שלאחר המועד ירד לה המחיר מותר לו למכרה בחול המועד, אך מניעת רווח לא חשובה כדבר האבד לעניין זה.
- צרכי רבים - אם רבים צריכים לדבר מסוים במועד מותר לעשות למלאכה עבור זה אפילו ע"י מעשה אומן ואפי' בפרהסיא.
- מה שכתבנו שצרכי רבים מותרים במועד, זה דווקא אם הרבים צריכים לכך במועד עצמו אך אם הרבים אינם צריכים לכך במועד עצמו אסור לתקנם במועד.
- צורך המועד - מותר לעשות מלאכה לצורך המועד אפי' שהוא צורך יחיד, אך אין בהיתר זה אלא מעשה הדיוט ולא מעשה אומן.
- לפיכך מכונאי רכב מותר לו לתקן אוטובוסים ומוניות בכל תיקון שיצטרפו, ובלבד שיש להם נסיעות במועד עצמו. אך אין היתר לתקן מכוניות פרטיות אפילו שבעל הרכב צריך לזה מאוד לצורך המועד, אלא א"כ מדובר בתיקון שאינו מעשה אומן כגון: החלפת גלגל וכד'. שיש הרבה אנשים שאינם מכונאי רכב שיודעים לעשות מלאכה זו, שכל ההיתר לעשות מלאכה לצורך המועד אינו אלא במעשה הדיוט ולא מעשה אומן.
- מה שכתבנו שאין היתר לעשות מעשה אומן לצורך המועד הוא דווקא לשאר צרכים אך לצורך אוכל נפש וכד' מותר לעשות אפי' מעשה אומן כגון: שחיטת בהמות לצורך המועד וכד'.
- צרכי מצוה שאינה במועד אסור לעשותה במועד אף שהיא צורך מצווה של רבים.
- כל שאמרנו הוא דווקא במצב רגיל, אך אם לפועל המועמד לעשיית המלאכה אין כסף לקניית צרכי החג, מותר לעשות את המלאכה על ידו אפי' שהיא מעשה אומן, אך באופן זה יעשו את המלאכה בצינעה, ומ"מ אם אין אפשרות לעשות את המלאכה בצינעה מותר לעשותה בפרהסיא.
- גם אם לפועל יש מצרכים מינימליים לחג, גם אם אין לו את צרכי החג ברווח כבשר ויין וכד' כמנהגי ישראל, מותר לו לעשות מלאכה כנ"ל, ודלא כמי שהחמיר בזה.
- גם אם הפועל יכול לקנות את צרכי החג מהלוואות או מאוברדפט וכד' הרי הוא נחשב לפועל שאין לו מה לאכול ומותר לו לעשות מלאכה במועד כנ"ל.
- פסק מורנו ורבנו רבי עובדיה יוסף זצוק"ל אדם שיש לו עובדים קבועים בעסק שאינם מוכנים לצאת לחופש במועד על חשבונם, ואם יצאו לחופש במועד יתחייב לשלם להם משכורתם שלימה ע"י ההסתדרות וכד', מותר לו להעסיקם במועד דחשיב בשבילו כדבר האבד, וכמש"כ במשפטי ישראל.
- פועל שעובד אצל מעסיק לא דתי ואינו יכול להתחמק מהעבודה בחול המועד בהסכמתו המלאה, ואם יתחמק מהעבודה בחול המועד יפטר אותו מעבודתו, מותר לו לעבוד אצלו בחול המועד, ואפי' אם אין זה ודאי שהוא יפטר אך יש חשש סביר לכך, מותר לו לעבוד בחול המועד, שמה שאמרנו חז"ל שמלאכת דבר האבד מותרת במועד הוא אפילו בחשש דבר האבד ובלבד שיהיה חשש סביר.
- לאו דווקא מלאכה אסורה במועד, אלא אפי' קניה ומכירה אסורה במועד, אלא א"כ זה מסחר לצורך המועד כמכירת מוצרי מזון וכד'.
- לפיכך אין לקנות בגדים במועד אלא א"כ הם בגדים לצורך המועד עצמו, או שזה דבר האבד וכגון שיש מכירת חיסול וכד' ולאחר המועד המחיר יחזור לקדמותו.
- מותר להשקות עצצים של פרחים ושושנים וכד' באופן שאם לא ישקה אותם במועד יש חשש שיגבלו.
- אסור להסתפר בחול המועד ואפילו לגלח זקנו אסור, ומי שרגיל בגילוח הזקן מידי יום ביומו ונאנס ולא גילח בערב החג אסור לו לגלח במועד ואפי' שיש לו צער גדול מזה, ואפי' אבי הבן המוהל והסנדק אסורים בזה.
- אע"פ שמוותר לעשות מלאכה לצורך המועד מ"מ אסור חז"ל להסתפר במועד אף שהוא צורך המועד, מחמת גזירה שאם נתיר להסתפר במועד, אנשים לא יסתפרו לכבוד החג מחמת הלחץ של ערב החג ויסתמכו על כך שיתפרו בחול המועד, ולכן אסרו חכמים להסתפר במועד בכדי שיקפידו להסתפר לפני החג,
- ישנם מקרים מיוחדים שהתירו בהם חכמים להתגלח במועד אך בצנעה דווקא.
- א. מי יציא מבית הסוהר בתוך החג, ואפי' היה בית האסורים של ישראל שמתירים

הלכות ספירת העומר

- נאמר בתורה (ויקרא כא, טו) "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבעה שבתות תמימות תהינה" מכאן שמצוות עשה לספור את העומר החל מליל ט"ו בניסן עד סוף שבעה שבועות.
  - נחלקו רבותינו הראשונים האם גם בזמן הזה שבעוונותינו הרבים אין הקרבת העומר מצוה זו נוהגת מן התורה או שמא מחמת שאין הקרבה בפועל אין ציווי לספור אלא מדרבנן, ודעת מרן השו"ע שקיבלנו הוראותיו שבזמן הזה אין הספירה אלא מדרבנן וכמו שהרבה להזהיר בזה מורנו ורבנו רבי עובדיה יוסף זצוק"ל.
  - ויש בזה נפק"מ שבנוסח ה"לשם יחוד" שלא יאמר את המילים "לקיים מצוות עשה כמו שכתוב בתורה וכו'" אל יאמר לקיים "מצוות ספירת העומר", שכן כתב הרמב"ם שכל האומר על מצווה דרבנן שחיובה מן התורה עובר בבל תוסיף וכמו שהיה מרבה להזהיר מורנו ורבנו רבי עובדיה יוסף זצוק"ל.
  - יש לברך ולספור את העומר בעמידה דווקא, ומ"מ אם ברך ו/או ספר בישיבה יצא ידי חובה.
  - נוסח הספירה הוא ימים "לעומר" ולא ימים "בעומר".
  - נאמר בתורה "תמימות תהינה" ומזה למד בעל הלכות גדולות שכל הספירה בכל השבעה שבועות הינה מצווה אחת, ולכן אם קרה ופספס את הספירה באחד הימים אבדה מצוותו וכבר אין טעם להמשיך לספור, אך רוב ככל רבותינו הראשונים חלקו עליו בזה ופסקו שכל יום יש מצווה בפני עצמה ולכן ימשיך לספור בברכה.
  - ומרן השו"ע הכריע בזה שוודאי שאף מי ששכח לספור באחד הימים מחויב להמשיך לספור, אך מאידך לא יברך מחמת שכלל גדול בידיו שמכיוון שברכות לא מעכבות ספק ברכות להקל וכדי לחשוש לדעת בה"ג.
  - קטן שהגדיל בתוך ימי הספירה, אף שלא החסיר אפי' יום אחד לא יברך על הספירה לאחר שהגדיל, מכיוון שכל מה שספר בקטנותו אינו נחשב למצווה לגמרי.
  - נשים פטורות ממצווה זו, ואם רצו להחמיר על עצמם יזהרו לא לברך כלל ועיקר.
  - מי ששכח לספור את העומר בלילה וזכר למחרת ביום ואפי' בבין השמשות יספור את ספירת אותו היום ללא ברכה, ומכאן ואילך יספרו בשאר הלילות בברכה.
  - המסופק אם ספר את העומר באחד הימים שעברו יכול להמשיך לספור בברכה.
  - השואל את חברו כמה היום לעומר לא ישיב לו את מספר אותו היום אלא יענה לו ברמז כגון כמה היה אתמול וכד' מפני שאם יענה לו לא יוכל לספור אח"כ בברכה.
- ### מנהגי ימי הספירה
- עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא מתו בימים שבין פסח לל"ד בעומר, ולכן נהגו ישראל במנהגי אבלות בימים אלו.
  - נהגו שלא לישא אישה בימים אלו ואפילו מי שמעולם לא קיים פרייה ורבייה, אך בשעת הדחק גדול יש להקל בהוראת שעה למי שלא קיים מצוות פרייה ורבייה,
  - נהגו לא להסתפר בימים אלו ואפי' לכבוד שבת, אך בשיער הזקן כתב מורינו ורבנו רבי עובדיה יוסף זצוק"ל שמי שקשה עליו הדבר מאוד מותר לו לגלח זקנו בכל ערב שבת.
  - מותר לקצוץ ציפורניים בימי הספירה ואף האשכנזים מקילים בזה.
  - נהגו להיזהר משמיעת כלי שיר בימי הספירה אך שירה בפה מותר, ובשמחה של מצווה כגון: סעודת מילה או הכנסה ס"ת מותר לשמוע אפי' כלי נגינה.
  - מותר לברך שהחיינו בימי הספירה.

לחיות עם האמונה

הרב הנאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשויות "בית מור" ומחבר סדרת הספרים "ני לדגל" ועוד...

ללמוד ממסכת הטעויות

מישהו סיפר לי: "פחדתי איך תעבור חתונת בני, ובעזרת השם הכל עבר בשלום. חרדתי איך יעבור ליל הסדר, וזה הסתדר, ברוך ה'. בסוף כל צרה ה' מושיע אותי, ובכל זאת בכל פעם חרדתי מתעוררת כאילו מעולם לא נושעתי... מה הפתרון?".

אמרתי לו, שהקב"ה מנהיגנו בדרך של הסתרה וגילוי וחזור חלילה, כדי שבכל פעם נתחשל מחדש באמונה. זה הסיפור של יציאת מצרים. עם ישראל היה במצב של יאוש נורא - "וימררו את חייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים...". והנה נשלחו משה ואהרן להושיעם, והם חשים בתקווה, אולם השליחות נכזבה - "תכבד העבודה על העם", ושוב חזרו לצער הגלות.

ואז פרעה מקבל עשר מכות. היש ישועה נפלאה מזו? אחר כך עומדים לצאת ממצרים, ושוב נופל עליהם פחד נורא - איך יוצאים? "וחמושים עלו בני ישראל ממצרים", רק אחד מחמישה הצליח לצאת. השאר פוחדים: אמנם ראינו ניסים רבים, אבל איך נצא למדבר עם נשים, טף וזקנים?!

עם ישראל מתגבר ויוצא ממצרים. ושוב עומדים בפני חרדה - מצרים רודפים מאחוריהם והים מלפניהם, עד שנחשון בן-עמינדב קופץ לים, ומתרחשת קריעת ים סוף מופלאה ביותר.

לאחר מכן הולכים במדבר ואין מים, מסתפקים היש ה' בקרבנו, ואז "ויבוא עמלק", שמכה את בני ישראל ומקררם מאמונתם, והקב"ה מכריז עלי מלחמה נצחית.

משה עלה לקבל את התורה, גילוי אלוקות עצום, ולאחריו שוב הסתרת פנים - "וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר". היכן משה?! הרי כל יציאתנו הייתה מכוח האמונה בו, שיביאנו לארץ המובטחת?! השטן הראה להם את מיטת משה נישאת באוויר, כאילו חלילה מת... מיד משתררת פאניקה והם דורשים מאהרן לעשות עגל!

לאחר ההתאוששות מחטא העגל ועונשו, קיבלנו מתנה נפלאה - המשכן. לפני הכניסה לארץ המובטחת, שוב משתרר פחד איום בגלל המרגלים, שהטילו מורכ בלב העם - אי אפשר להיכנס לארץ ישראל! יש שם נפילים...

אנו רואים שלקראת כל מתנה שעם ישראל עומד לקבל, מגיע ניסיון חדש המעורר חרדה. עם ישראל בוכה ודואג, כאילו מעולם לא ראה נס.

הקב"ה הראה לנו ביציאת מצרים שזה מהלך החיים. לפני כל עלייה בעבודת ה', יבואו שוב פחדים, ויצר הרע ינסה להשכיח את כל הנפלאות שראינו. נצטרך להתחיל מאלף-ב"ת, ושוב להתחזק באמונה.

עלינו לדעת: מי שהצליח עד עכשיו, יצליח גם הלאה! היצר הרע מנסה בכל פעם להפחידנו, כאילו מעולם לא ראינו ישועה, והתורה גילתה לנו את מסכת הטעויות של בני ישראל במדבר, כדי שנלמד מהן - להתאושש מהר מכל חרדה שתתקוף אותנו, ולבטלה בכוח האמונה, כפי שלמדנו הקב"ה בסיפור יציאת מצרים.

ניתן לשמוע כל יום 5 דקות של אמונה יומית *5293 שלוחה 3

אתגרים בחינוך

הרב אברהם ברזילא שליט"א
יו"ר סניף אתננים בתינוך ומנכ"ל התכנית קידות שקופים ברדיו 'קול חי'

זהירות - שלא תחטפנו שינה...

ליל הסדר שחל להיות בליל שבת! אין יותר חגיגי מזה. שולחן החג כבר ערוך בכלים נאים ומעוטרים, מפה לבנה, סט כוסות כפול-אחת לארבע כוסות ואחת לשתייה מתוקה. ריח התבשילים ממלא את חלל הבית וכל האווירה אומרת חירות! חירות אמיתית. בדיקת החמץ כבר נעשתה אמש בדקדוק רב, והבוקר ביערנו את החמץ ברוב עם. זהו! עכשיו - סוף כל סוף - 'חירות!' הכנה טובה, תמיד משתלמת. השבת כולנו מרגישים במלוא העוז את מאמר חז"ל 'מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת' (ע"ג).

תשמעו סיפור (שיש מי שמוכנים להישבע על כך שהוא אמיתי): משפחה בני ברקית יראת השם התכוננה היטב לחג הפסח. במשך שלושה שבועות תמימים נרתמו כל בני הבית לעבודות החג. החל בקרצוף, ניקוי והברקה של כל מ"מ מעוקב, עבור דרך צביעת הבית וכלה בהגעלת כלים ובאלף משלוחים לאלף חנויות שונות ברחבי העיר. עייפים ורצוצים הגיעו בני המשפחה למעמד שריפת החמץ ומשסיימוהו- נשמו סוף כל סוף לרווחה. אבי המשפחה אמר שעכשיו הכי חשוב לנו! "כדי שיהיה לכולנו כוח לליל הסדר". הגיף את תריסי הבית והנחה את כולם כולל את עצמו להיכנס למיטה. הבית האפל והממוזג, מהול בניהוחות ניקיון השרו אווירה

נינוחה ומזמינה לשינה נפלאה. לא עברו דקות ספורות ותרדמה שלווה ירדה על הבית כולו. ששש....

אבא התעורר לקרני שמש עזות שפרצו בכוח מבעד לחריצי התריס השבור בחדרו. כולם סביבו עדיין ישנים היו. הוא פתח את החלון ונדהם לגלות כי כולם צועדים לעבר בית הכנסת עטופים ב...טליתות. רק אז היכה בו הברק - "אוי ווי, קְשָׁנו כל הלילה!" הם פספסו את ליל הסדר! הלילה לו התכוננו שלושה שבועות תמימים...

לא צריך לישון כל הלילה בשביל לפספס את ליל הסדר. כל עניין הלילה הזה הוא 'והגדת לבנך'. אם חלילה אנו מגיעים עייפים ועצבנים (ולא חסר סיבות לכך...), ממהרים בקריאת ההגדה, ומחכים כבר לשולחן עורך - אזי פספסנו את כל העיקר. בהלכה כתוב שצריך לספר ביציאת מצרים כל הלילה, או עד שתחטפנו שינה. ואפילו אם כולם כבר נרדמו יספר האדם לעצמו, עד כדי כך. אז במקום למשוך את הסעודה רק כדי להיות מוכנים לשאלה שנישאל מחר "נו, מתי סיימתם אתמול?...". הבה נקדיש זמן וסבלנות אין קץ, לעבור את הלילה הזה בהצלחה. שלא נהיה כמו אותה משפחה שכ"כ התכוננה אך בסוף הפסידה את כל העיקר.

חג פסח כשר ושמה.

להזמנת הרצאות וקביעת מפגשי יעוץ, אתגרים בחינוך: 077-405-2003

אם היורשים רוצים לעשות זאת רוח לטות יקבעו עשרה אנשים כשרים ויעשו תיקון לנסטר וזה מוועיל לו מאוד מאוד" וכבוד יורה פתח צפורה

השבוע יערכו אברכי "כולל בית מור" תיקון נפלאים, לימוד משניות וסיימי מסכת לעילוי נשמתם של:

ברכה בת מרים

גם אתם יכולים לטטח את נשמת יקורכם! לטטח את נשמת יקורכם התקשרו:

*5290

המקובל האלקי רבי יהודה פתיה זיע"א
ידוע מעלת פדיון הנפש שבנתינת חסד מנני אדם חולי, ברוך ורוב, וכבוד ראי לעשות סוף נפש

מתוך דברי קודשו של הנאון הגדול **רבי ברוך שרגא שליט"א** בעניין חשיבות פדיון נפש

"והיא סגולה בדוקה ומנוסה לרפואת החולים"

רבני אגודת "בית מור" עורכים פדיון נפש לכל שם ושם.
להעברת שמות שלכם ובני משפחתכם **חייגו *5290**

העלון להצלחתם של: שמעון בן נהיד - בריאות ושלוש בית, אביגדור גדליה בן אסתר מרים - חזרה בתשובה, אבישי בן ניצה - זיווג הגון וכל הישועות, שמעון בן אסתר- אהבת התורה, נועם בת אסתר- אושר ובריאות.

מזכה הרכים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
וגם בשלוחה מיוחדת 5293 * שלוחה 1348 בחיזוק יומי ושנוריים מלאים

בחסדך בטחתי

פרק שמונה עשר / איך מאריכים ימים? (מחקר מדעי)

איך מאריכים ימים? (מחקר מדעי)

הרבה מחלות באות, חלילה, על האדם הכעסן: התקפי לב, לחץ דם לא תקין, סכר גבוה או נמוך, אולקוס ואף דכאון עמק. בסופו של דבר הכעס מקצר את ימיו של האדם.
לעמת זאת הסבלן, על פי רוב, חי את חייו בשלות נפש שטומנת בתוכה בריאות הגוף והנפש. וכבר בדקו המדענים ומצאו שכל אלו שהאריכו ימים, חיו את רוב ימיהם בשלום ובשמחה.
בנוסף לכך קשה מאד לאהב את הכעסן, שהרי תמיד ישנו החשש שיתפרץ על דבר מה שלא נעשה כפי רצונו. סופו של הכעסן הוא, שאף אחד אינו רוצה להיות בקרבתו, ואף רעיתו פוחדת ממנו.
וכבר הביאה הגמרא מעשה בצדיק אחד שרגיל היה לכעס על בני הבית וכמעט שהכשילו אותו באסורים חמורים מפני שפחדו מפניו, ואלו הסבלן אהוב על הבריות, וכלם שמחים בחברתו.
אפלו הגויים מבינים את ערך הסבלנות ומציעים סדנאות לשליטה בכעסים.
כעס מביא את האדם לעשות טעויות שיתחרט עליהם בעתיד. למשל, בשעת מריבה עם אשתו יכול אפלו להכות אותה חלילה בשעת כעסו. באותו רגע הוא אינו שולט על מעשיו.
כן הדבר בחנוך הילדים, הכעסן מאבד את עשתונותו ומכה בילדיו ללא סבה ותכלית. הנוק בזה הוא כפול, כיון שהרבה ילדים חווים משברים חמורים כשהם מתבגרים רק בגלל הכעסים שראו אצל הוריהם, והם מנסים לפתור את בעיותיהם על ידי צעקות וכעסים בדיוק כמו הוריהם.

"תלה ארץ על בלימה" (איוב כו, כז).

למדו חז"ל (חולין פט.) מהפסוק הזה, שהבורא יתברך מחזיק את העולם בזכות היהודי הבולם את עצמו בשעת מריבה.
כמה פעמים הרגשתם לאחר מריבה שלא הייתם צריכים לומר משפט מסוים? אם רק היינו מחכים מעט לפני שאנו מגיבים, הדברים היו נראים הרבה יותר טוב בעבורנו ובעבור אחרים. פעמים משפחות מתפרקות בגלל מריבה שיצאה מכלל שליטה, ונאמרו בה דברים שאינם הגונים בשעת כעס.
מרון רבנו עובדיה יוסף זצ"ל היה נוהג לספר ספור על תוצאות הכעס:
מעשה ביהודי שהיה כעסן, והיתה לו משאית לנשיאת בטון, והוא היה מתפרנס ממנה. יום אחד רצתה אשתו של הכעסן הנ"ל להפתיע אותו לכבוד יום הולדתו וקנתה לו רכב חדש.
לפני חזרתו הביתה היא החנתה את הרכב החדש בחניתו הפרטית.
כשחזר הבעל לביתו ראה שרכב זר חונה בחנית משאיתו. מיד התמלא הוא בזעם אדיר ורוקן את שאריות הבטון שבמשאית על הרכב החדש.
מובן שכשיצאה רעיתו מהבית וראתה את מה שעשה בעלה, נדהמה מהמעשה. אבל שמחה קטנה היתה בלבה, אולי סוף סוף הוא יבין מה גורם לו הכעס בחייו.
למה אני לא שמח?
כעס נוסף ומזיק מאד הוא "כעס פנימי".
פעם חשבת לעצמי שאני לא כל כך כעסן, איני נוהג לצעק על אחרים, וודאי שלא לשבר כלים בחמותי. רעיתי אף אמרה לי שאיני כעסן, עד שגילתי שכלפי חוץ איני מראה כעס, אבל בפנים יש כעס, ופעמים אפלו הרבה.

רבני 'בית מרון' יחד עם צוות העורכים

מברכים את העוזרים והמסייעים ואת קוראי העלון וכל עם ישראל

בברכת חג פסח כשר ושמח

"שנזכה לאכול מן הזבחים ומן הפסחים במהרה בימנו אמן"

ב'תאון פבא יצא א"י פ בסולת קדושים

בקו הליכות בית מרון
למעלה מ-300 אתרי נופש ואטרקציות
שומרי שבת
לפי אזורים ולפי שמות
התקשרו עכשיו *5293 שלוחה 10

העלון להצלחתם של: ישראל בן חפצי - כל הישועות, איתי בן מיכל - הצלחה בכל, בנימין בן חנה הודיה - נחת, שמרית בת אסתר אהובה - בריאות, גל בת זהבה - זיווג הגון, ינון בן דליה - זיווג הגון, אוסנת בת ליוז - חזרה בתשובה, אריה תומר בן טובה - רפואה שלמה, רון בן אסתר - לאה - אמונה בה', יעקב ישה בן זולאי - חזרה בתשובה ופרנסה בשפע

לקבלת העלון במייל הרשמו betmaran1234@gmail.com